

Д О К Л А Д

ЗА ДЕЙНОСТТА

НА

РАЙОНЕН СЪД – БЛАГОЕВГРАД

ЗА 2009 ГОДИНА

КАДРОВА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ

Щатната численост на Районен съд – Благоевград през 2009 година включваше 12 съдии, 2 съдии по вписванията, 2 държавни съдебни изпълнители и 34 служители.

И през изминалата година затрудненията в работата се дължаха основно на факта, че съда отново не работеше в пълен съдийски състав поради почти целогодишното командироване на съдия Христина Гарванска в Районен съд – София и излизането в отпуск по майчинство на съдия Вера Коева. Продължителното отсъствие на множество служители поради отпуск по болест доведе до допълнително натоварване на останалите.

Условно формираните гражданска и наказателна колегии в съда през 2009 година работиха при 4 съдии в гражданската и 6 съдии в наказателната колегия. Въпросът с отсъствието на двама от гражданските съдии беше решен в минимална степен с командироването на съдия Татяна Богоева от РС – Петрич за 4 месеца и съдиите от РС – Разлог Румяна Запрянова, Атанас Иванов и Иван Божков – всеки от тях по един месец.

Във връзка с увеличаване на постъпленията на делата и в двете колегии и нарасналата натовареност на съдийския състав, беше направено искане до Висш съдебен съвет за увеличаване щата на съда с две нови бройки за магистрати.

Съотношението на служителите към съдийския състав е 1:2,1.

Най-оптималния и ефективен вариант на работа, доказан в практиката, е формирането на екипи – съдия, секретар и деловодител, който обаче е невъзможен на този етап поради обстоятелството, че секретарите са с един по-малко от съдиите, а повечето от деловодителите обслужват по двама съдии.

В случай, че съдът заработи в пълен съдийски състав ще е налице остра нужда от увеличаване на щата с още един съдебен секретар, както и с още деловодители.

Натовареност на съда

Районен съд – Благоевград е районен съд в областен център, което е една от предпоставките за високата му натовареност, наред със стратегическото му положение. Само през 2009 година са постъпили общо 5024 дела. Наред с висящите към края на предходния отчетен период, през изминалата година са стояли за разглеждане 5760 дела, от които са приключени общо 4859 дела.

Средната месечна натовареност на съда по щат за 2009 година е 40 дела на съдия спрямо делата за разглеждане и 33,74 дела спрямо свършените такива.

Средната месечна натовареност в гражданското отделение е 52,47 дела спрямо делата за разглеждане и 45,29 дела спрямо свършените такива, а в наказателното отделение месечната натовареност на съдия е 27,53 дела за разглеждане и 22,19 свършени дела.

Тъй като средната натовареност се измерва върху целия щат, който обикновено не е изцяло зает, то по-обективен показател е действителната натовареност, т.е. натовареност, изчислена само върху реално отработеното време, което за изминалата година е 129 човекомесеца, при 144 възможни при пълен щат.

Или **действителната** средномесечна натовареност за Районен съд – Благоевград на един съдия през 2009 година е била 44,65 дела за разглеждане и 37,67 свършени дела.

От всичко свършените в Районен съд – Благоевград дела за 2009 година – 4859 броя, 4172 от тях са приключени в тримесечен срок, т.е. 86%, от тях, което е изключително висок и отличен за бързината показател.

ГРАЖДАНСКИ ДЕЛА

Във връзка и с влизането в сила на новия Граждански процесуален кодекс, по-голямата част от времето за работа на съдиите в гражданското отделение се използва за изготвяне на актове в закрито заседание. Докато при действието на отменения ГПК съдът се произнасяше по исканията на страните в открито съдебно заседание, то сега основната част от времето на съдията се използва за изготвяне на актове по чл. 140 от ГПК и актове по бързите производства в закрито заседание, извън актовете по същество.

Гражданските дела, образувани по заявление за издаване на заповед за изпълнение /по чл. 410 ГПК и чл. 417 ГПК/ изискват постановяването на минимум три акта – разпореждане, заповед за изпълнение и изпълнителен лист. Нерядко по тези дела постъпват и възражения, които също следва да бъдат разглеждани, проверявани за допустимост и администрирани.

Изключително много се увеличи и броя на молбите за обезпечаване на бъдещ иск, както и исканията за допускане на обезпечение по вече предявен такъв. Съгласно ГПК съдията е длъжен да се произнесе същия ден по такова искане, което често пъти е невъзможно поради нужда от незабавно произнасяне по друг вид дела – по Закона за защита срещу домашното насилие, по бързите производства, които се образуват по искове по чл. 344, ал. 1, т. – т. 3 от КТ; по искове за трудово възнаграждение; за издръжка; за опразване на наети и заети за послужване помещения и по други искове, чието разглеждане в бързо производство е уредено в закон. Като се вземе предвид и времето, което съдията следва да отдели за откритите си съдебни заседания и администриране на докладите на деловодството и архива, е невъзможно да бъдат спазвани процесуалните срокове. При спазване на тези за постановяване на решение, не могат да бъдат спазени другите – за произнасяне по заявление по чл. 410 и чл. 417 от ГПК в тридневен срок от постъпването му; за

произнасяне по искане за обезпечение в деня на постъпването; за произнасяне по исканията на страните по бързо производство в деня на постъпването им; за постановяване на определение за насрочване на делата и произнасяне по доказателствените искания на страните, направени с исковата молба и отговора на същата.

Липсата на двама съдии в гражданското отделение и драстичното увеличение на гражданските дела в сравнение с предходните две години, изключително натовари останалите.

1. Постъпили граждански дела

През 2007 година в РС – Благоевград са образувани 2130 граждански дела, през 2008 – 2332, а през 2009 година – 3292 дела.

Т.е. постъпленията през отчетната година са с 1162 повече от 2007 година и с 960 повече от 2008 година или се наблюдава тенденция на ежегодно увеличение на гражданските дела с по 1000. Това драстично нарастване се дължи най-вече на увеличение на постъпленията на делата, образувани по заявление за издаване на заповед за изпълнение по чл.410 и чл.417 ГПК – 2016 дела през 2009 година, или 61% от всички постъпления на граждански дела през годината. Заповедните производства са с 1242 броя повече от 2007 година и с 887 броя повече от 2008 година.

По видове постъплението на дела през 2009 година е: искове по семейния кодекс – 262 бр., облигационни искове – 382 бр., вещни искове – 66 бр., делби – 32 бр., искове по кодекса на труда – 85 бр., други дела – 425 бр., административни дела – 24 бр., и дела по чл.410 и чл.417 ГПК – 2016 броя.

При анализ на постъпленията се забелязва тенденция на увеличаване на облигационните искове за последните години и значително намаляване на вещните такива. Това също се дължи на измененията в ГПК, изискващи при подаване на възражения по заповедното производство, молителят да

предяви претенцията си по исков ред. Поради големия брой на делата по чл.410 и чл.417 ГПК, считано от 27.10.2009 година тези производства започнаха да се разглеждат и от съдиите от наказателното отделение, което в известна степен облекчи натоварването в гражданското.

Отработените човекомесеци за 2009 година на гражданските съдии са 57, при 72 човекомесеца при пълен щат.

Средно месечно новообразувани дела на граждански съдия на заета щатна численост са 57,75 за 2009 година, при 38,87 за 2008 година и 35,5 за 2007 година.

Ведно с останалите несвършени дела към 31.12.2008 година, които са 486 броя, всичко граждански дела за разглеждане през 2009 година са 3778 броя или средномесечно дела за разглеждане на граждански съдия са се падали 66,28 за 2009 година / изчислени на действителна натовареност/, при 47,12 дела за 2008 година и 42,87 дела за 2007 година.

2. Свършени граждански дела

През 2009 година в Районен съд – Благоевград са приключени 3261 граждански дела, от които със съдебен акт по същество 2791 дела и прекратени 470 дела.

Средномесечно приключени дела на граждански съдия през 2009 година / на действителна натовареност/ са 57,21 дела, при 39,27 за 2008 година и 35,55 дела за 2007 година.

3. Срочност по гражданските дела

Видно от статистиката налице е значително увеличение на гражданските дела, приключили в тримесечен срок – 2981 броя дела за 2009 година, или 91% от всички приключени 3261 граждански дела.

Приключените в тримесечен срок граждански дела по видове са - 65% от гражданските дела по общия ред, 93% от делата по чл.310 ГПК,

42% от административните дела, 99% от частните граждански дела, 100 % от делата по чл.410 и чл.417 ГПК, 75% от делата от и срещу търговци и 89% от другите граждански дела.

За последните три години статистиката е следната – през 2009 година 2981 граждански дела са приключени в тримесечния срок, през 2008 година – 1986 дела и през 2007 година – 1539 дела.

Средномесечно приключени дела на граждански съдия за 2009 година са 57,21 дела, при 39,27 дела за 2008 година и 35,55 дела за 2007 година.

Към 31.12.2009 година са останали несвършени 517 дела, или 15,7% от новобразуваните дела и 13,68 % от делата за разглеждане.

4.Въззивен контрол на гражданските дела

През 2009 година са обжалвани общо 351 граждански дела, по които през годината въззивната инстанция се е произнесла по 332 дела - с решения по 248 дела и с определения по 84 дела.

Потвърдените актове са 228 или 68,67 % от обжалваните дела, изцяло отменени са 41 акта или 12,34% , изцяло отменени или обезсилени по обективни причини / поради представяне на нови доказателства пред въззивната инстанция, поради отказ или оттегляне на исковата молба, поради постигане на спогодба пред втората инстанция, поради давност и други/ са 16 дела или 4,8 %, потвърдени в една част, отменено, обезсилено или нищожно, върнато или не за ново разглеждане в друга част са 35 дела или 10,54%, потвърдени в една част, отменено или обезсилено в друга част по обективни причини са 12 дела или 3,61 %.

Докато броя на потвърдените съдебни актове е равен на този от 2008 година – 69 %, то е налице значително намаление на изцяло отменените съдебни актове – 41 броя за 2009 година, при 58 за 2008 и 65 за 2007 година.

НАКАЗАТЕЛНИ ДЕЛА

За втора поредна година се отчита положителната страна на съкратеното производство, което освен, че облекчава отчасти работата на наказателните съдии поради процесуалната икономия от разпити на участници в процеса, води и до повишаване срочността на приключване на наказателните дела.

1. Постъпили наказателни дела

През 2009 година в Районен съд – Благоевград са образувани 1732 наказателни дела, от които 440 дела от общ характер, 62 дела от частен характер, 55 дела по чл.78а НК, частни наказателни дела – 418 и административно наказателни дела – 757.

В сравнение с предходните години са образувани 88 броя повече наказателни дела спрямо 2007 година и 202 наказателни дела повече от 2008 година.

Делата от общ характер са 13 повече от тези през 2007 и 28 броя по-малко от образуваните през 2008 година.

Постъпленията по глави от НК са: престъпления против личността – 31 дела, престъпления против правата на гражданите – 2 дела, престъпления против брака, семейството и младежта – 11 дела, престъпления против собствеността – 138 дела, престъпления против стопанството – 2 дела, престъпления против дейността на държавните органи и обществени организации – 14 дела, документни престъпления – 20 дела, престъпления против реда и общественото спокойствие – 8 дела и общоопасни престъпления – 214 дела.

Сравнявайки с предходните години се забелязва тенденция на намаляване на престъпленията против собствеността – 183 дела през 2007 година, 174 дела през 2008 година и 138 дела през 2009 година и

увеличение на документите престъпления – 3 за 2007, 12 за 2008 и 20 за 2009 година. При останалите видове престъпления, постъплението на делата е сходно на предходните години.

За последните години е налице намаление на частните наказателни дела – 569 през 2007, 474 през 2008 и 418 за 2009 година, като разпитите пред съдия вече са малка част от този вид дела и непрекъснато намаляват – 216 през 2007 година, 235 през 2008 година и 167 през 2009 година.

Значително е обаче увеличението на административно наказателните дела – 234 дела повече от 2007 година и 283 дела повече спрямо 2008 година.

Отработените човекомесеци на наказателните съдии през 2009 година са 72.

Средномесечно на наказателен съдия през 2009 се падаха по 24,05 новообразувани дела, при 21,25 дела за 2008 и 22,83 дела за 2007 година.

С несвършените в края на предишния отчетен период 250 дела, всичко наказателните дела за разглеждане през 2009 година са били 1982 или средномесечно на наказателен съдия за разглеждане са се падали по 27,52 дела, при 27,04 дела за 2008 година и 30,88 дела за 2007 година.

2.Свършени наказателни дела

През 2009 година са приключени 1598 наказателни дела, или 274 по-малко от 2007 и 101 по-малко от 2008 година. От делата от общ характер са приключени 60 дела по-малко спрямо 2008 година и 18 дела по-малко спрямо 2007 година. Налице е значително увеличение на приключените дела за документни престъпления и делата за общоопасните престъпления.

От приключените дела със съдебен акт по същество са свършени 1067 дела и са прекратени 531.

През изминалата година в Районен съд – Благоевград са разгледани 31 бързи производства и 48 наказателни дела по съкратеното производство.

От наказателните от общ характер дела, приключилите със споразумение са 296 дела, върнати на прокуратурата 30 дела и 14 дела прекратени по други причини.

Средномесечно приключени дела на наказателен съдия за 2009 година са 22,19 дела, при 23,58 за 2008 година и 26 за 2007 година.

В края на отчетния период са останали несвършени 384 дела или 22,17 % от новопостъпилите и 19,37% спрямо делата за разглеждане.

3. Прекратени и върнати дела на прокуратурата.

На Районна прокуратура са върнати 30 наказателни от общ характер дела за доразследване или отстраняване на други пропуски, от които 15 в открито и 15 в разпоредително заседание и 6 дела по чл.78а НК.

В изпълнение взетите решения на ВСС относно проблемите при прекратяване на съдебните производства и връщане на делата за доразследване, както и предприетите мерки за тяхното решаване, съдиите от наказателната колегия при Районен съд – Благоевград участваха в съвместното съвещание, организирано от административните ръководители на Окръжен съд – Благоевград и Окръжна прокуратура – Благоевград за съдебния район.

Обобщени най-честите причини за връщане делата на прокурора са:

- Нарушаване процесуалните правила, касаещи правото на защита на пострадалия в наказателния процес;
- Непрецизиране предмета на престъпно посегателство с неговите индивидуализиращи признаци;
- Липсата на конкретизация на осъществените от всеки обвиняем действия при усложнена престъпна дейност;

- Непопълване на бланкетните състави на престъпленията със съответните норми и правила от други нормативни актове;
- Наличие на противоречие между диспозитив и обстоятелствена част на обвинителният акт;
- Неправилно приложение на разпоредбата на чл. 78а от НК, при който е нарушена забраната на ал. 6, а именно, че не е възможно приложението ѝ при наличие на множество престъпления. При някои от случаите липсват доказателства, че причинените от престъплението имуществени вреди са възстановени.

Не са рядкост случаите, в които се допускат грешки, несъответствия или пропуски в дати, населени места, цифри, вещи, имена на улици и др. в обвинителните актове. И тук също възниква спор – какъв е законовия механизъм за отстраняването им. Някои от съдиите са на мнение, че при констатиране на посочените пропуски, несъответствия и грешки следва да се прекратява съдебното производство и същото да се връща на прокурора за отстраняването им. В този смисъл е застъпено становище, че е наложително въпросът с отстраняването на допуснати технически грешки в обвинителните актове, да бъде решен по законодателен ред, като се предвиди изрична възможност за поправката им, тъй като практиката показва, че не се прилага еднозначно Тълкувателно решение № 2/2002 г. на ВКС.

Като положителна отчитаме установената практика в нашия съд – при повторното внасяне в съда на върнато за доразследване дело от общ характер или за отстраняване на други пропуски, то да се разпределя отново на докладчика, който е дал указания в разпореждане или определение за връщане. Тази практика се споделя и от Инспектората на ВСС, въпреки, че е изключение от правилото за разпределяне на делата на случаен принцип.

4.Срочност на наказателните дела

От всички свършени дела 1598 наказателни дела , 1191 дела са приключени в 3 месечния срок, т.е. това са 75 % от тях , при 1158 приключени в този срок дела през 2007 и 1209 дела през 2008 година. По видове процента на приключените в срок дела е както следва - 76 % от делата от общ характер, 36% от наказателните от частен характер дела, 95 % от частните наказателни дела, 61 % от административно-наказателните дела, 82 % от делата по чл.78а НК.

5.Въззивен контрол по наказателните дела

През 2009 година са обжалвани 256 дела, а са проверени и върнати от горната инстанция 281 дела.

Потвърдени са 170 дела или 60,49 %, отменени и върнати за ново разглеждане на първоинстанционния съд – 20 дела или 7,11 %, отменени и върнати на прокуратурата – 7 дела или 2,49 %, отменени и решени от горната инстанция са 41 дела или 14,59%, отменени по обективни причини поради спогодба, давност, амнистия и други са 7 дела или 2,49 %, изменени в наказателната част са 16 дела или 5,69 %, изменени в гражданската част – 2 дела или 0,71 % и отменени в една част, оставени в сила в друга част или прекратени отчасти са 18 дела – 6,4 %.

6.Дела с особен обществен интерес

И през 2009 година в Районен съд – Благоевград няма образувани дела с особен обществен интерес, съобразно определените критерии от Висш съдебен съвет.

7.Структура на осъдената престъпност

През 2009 година са влезли в сила и предадени за изпълнение на Районна прокуратура – Благоевград 438 присъди, а внесените обвинителни актове са 440, или съотношението е почти равно.

Съдените лица през 2009 година в Районен съд – Благоевград са 464. От тях оправданите са 23-ма. Всичко осъдените са 428 човека, в това число непълнолетни 23.

По видове престъпления от общ характер са осъдени: 13 лица за престъпления против личността, 3 за престъпления против правата на гражданите, 6 за престъпления против брака, семейството и младежта, 162 лица за престъпления против собствеността, един за престъпление против стопанството, 9 лица за престъпленията против дейността на държавни органи и обществени организации, 17 лица за документни престъпления, 9 човека за престъпления против реда и общественото спокойствие и 208 лица за общоопасни престъпления.

Наложените им наказания са както следва – 133 лица са наказани с “лишаване от свобода” до 3 години, от тях условно 75, на 39 лица е наложено наказание “глоба”, на 248 лица е наложено наказание “пробация” и други наказания са наложени на 8 лица.

Броят на наказаните лица по споразумения е 319.

Видно от изложеното по-горе е, че е най-голям дела на наложеното наказание “пробация”.

По наказателните от частен характер дела са съдени 109 човека, а са оправдани 14 човека. Осъдените по тъжби лица са 16, от тях на 14 са наложени наказания глоба и на двама – други наказания.

По внесените от прокуратурата дела по чл.78а НК са наказани 44 лица и един е оправдан, като на всички лица наказанието е “глоба”.

По Закона за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни са съдени 2 лица, от които е наказано само едно.

8. Анализ на делата с оправдателни присъди

През 2009 година са произнесени 19 оправдателни присъди, с които са признати за невинни 23 лица.

Най-общо може да се направи извод, че същите се постановяват поради недоказаност на повдигнатото обвинение, предимно относно авторството на деянието, недоказаност на причинната връзка между действията на подсъдимия и вредоносния резултат, а в някои случаи поради липса на субективния елемент от престъпния състав, т.е. липсата на вина.

Разбира се това са само общи изводи, тъй като основанията за всяка една оправдателна присъда могат да се изяснят само при обстоен анализ на конкретните обстоятелства и мотивите на съдебния състав по всяко едно дело.

СЪДИИ ПО ВПИСВАНИЯ, ДЪРЖАВНИ СЪДЕБНИ ИЗПЪЛНИТЕЛИ, БЮРО СЪДИМОСТ

1. В службата по вписванията в сравнение с предходната година е намалял обема на извършените вписвания – за 2007 – 5531 броя, за 2008 – 6154 и за 2009 година – 5116 броя, в това число 3512 нотариални дела.

Издадени са 3123 удостоверения за тежести и са постановени 272 отказа от вписване. От последните са обжалвани 3 – един отказ е потвърден от окръжния съд, един отказ е изцяло отменен и по един все още няма произнасяне.

2. В съдебно-изпълнителната служба се забелязва леко повишение – образувани са 12 изпълнителни дела повече от 2008 година – 173 броя. През предходните години постъплението е : 173 дела за 2009 година, 161 за 2008 и 149 за 2007 година.

Средномесечно на един държавен съдебен изпълнител се падат по 7,2 нови дела, при 6,7 за 2008 и 6,2 за 2007 година.

Приключените изпълнителни дела за годината са 329, като тук е налице по-голямо намаление. За сравнение през 2008 година са приключени 370 изпълнителни дела, а през 2007 – 536 изпълнителни дела.

Средномесечно приключени дела на един държавен съдебен изпълнител са 13,7 дела, при 15,41 за 2008 година и 22,33 за 2007 година.

3. През 2009 година в Бюро “Съдимост” са извършени 10899 справки, от които издадени свидетелства за съдимост 8381 броя и справки за съдимост – 2518 броя.

ИНФОРМАЦИОННО ОСИГУРЯВАНЕ, МАТЕРИАЛНА БАЗА, БЮДЖЕТ, ОБУЧЕНИЯ И ДРУГИ

Предвид ограничения бюджет, през 2009 година не са извършвани ремонти, не е закупувано допълнително оборудване или обзавеждане и не е извършвана подмяна на софтуерно и хардуерно оборудване.

Определените ни за годината средства наложиха доста икономии и бяха достатъчни само за покриване на най-необходимите разходи като ел.енергия, телефони, външни услуги, заплащане възнаграждения и разноски на участници в съдебния процес и други.

За сега наличното хардуерно оборудване е достатъчно, но предвид бързото му морално изхабяване се налага периодично подновяване на компютрите и извършване на актуализации на използваните софтуерни продукти, което отново е в пряка зависимост от наличните средства за издръжка.

На дневен ред в последните години е налице проблема с недостига на достатъчно кабинети, канцеларии, архивни и сервизни помещения, предвид обстоятелството, че Районен съд – Благоевград е настанен в сграда, предоставена от Министерство на правосъдието за стопанисване и управление на окръжния съд. Изключително тежък е проблема с архивните хранилища, които не са достатъчни за съхранение на

приключените дела, предвид задължителните срокове за тяхното запазване.

През септември 2009 година се внедри нов модул за разпределение на делата в АСУД, утвърден с решение на комисия “Информационни технологии и статистика” към Висшия съдебен съвет и се утвърдиха вътрешни правила, уточняващи разпределението на делата.

През изтеклата година бе създадена самостоятелна интернет страница на Районен съд – Благоевград, съобразно утвърденото примерно съдържание с протокол № 30/2007 година на ВСС и същата се актуализира постоянно. Постановените съдебни актове се публикуват ежедневно, най-късно на следващия днес след постановяването им, на разположение на гражданите са и графичите на съдебните заседания.

Измененията в законодателството налагат своевременно обучение както на магистратите, така и на съдебните служители. Въпреки своевременно направените заявки след публикуване на годишната програма за обучение на Националния институт по правосъдие, много малка част от съдиите и служителите бива одобрена за участие в обученията. От съдебните служители през цялата година за обучения бяха одобрени само 4 деловодители / 2 от гражданското и 2 от наказателното деловодство/ и секретаря на “Бюро Съдимост”, предвид внедряване на нова версия на програмата. Така определения ни бюджет не позволява организиране на собствени обучения с външни лектори, поради невъзможността да поемем разходите по организацията.

Предвид динамиката в законодателството е необходимо закупуване на актуализирана правна литература и практика, но финансовите ограничения ни позволяват при изменения да се снабдяваме само най-необходимите процесуални кодекси.

Остава висящ и проблема с публичните продани на съдебните изпълнители, които насрочват произволно датите за проданта, без това да е

съобразено с графици на съдебните заседания. Напоследък някои от тях срещат разбиране и насрочват публичните продани следобяд, когато е по-голяма вероятността за ползване на свободна зала.

В невъзможност сме да осигурим стая за четене на делата от страните и адвокатите, предвид битовите ограничения, поради което това се извършва в деловодството на съда. Абсолютно невъзможно на този етап е и осигуряване на помещение за преобличане на адвокатите, предвид задължението им по Закона за адвокатурата да се явяват в съдебно заседание с тога.

Това са обстоятелства обаче, които не стоят на дневен ред само пред нашия съд, а и пред останалите съдилища, които не разполагат със самостоятелна или достатъчно голяма сграда.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА РС – БЛАГОЕВГРАД:

/Владимир Ковачев/